

Memo

afzender

opsteller Commissiestaf EZ/KGG

telefoon

e-mail

aan De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei

datum 19 mei 2026

betreft Jaarlijks rappel toezeggingen moties september 2025

Toezeggingen- en motierappel september 2025

Bij brief van 10 februari 2026 heeft de minister van Klimaat en Groene Groei gereageerd op het jaarlijkse toezeggingenrappel en het motierappel van de Kamer. De commissievoorzitter heeft op advies van de griffie het ministerie nogmaals laten kijken naar de invulling en uitvoering van de moties en toezeggingen. Op 4 mei is de nieuwe versie ontvangen. In de reactie wordt ingegaan op de status van 36 toezeggingen en zes moties. De commissie kan thans de reactie van de minister van KGG wegen en besluiten of de status van de toezeggingen en de moties gewijzigd moet worden. Onderstaand vindt u de titel van de toezegging dan wel motie, de samenvatting van de toezegging respectievelijk motie, de reactie van de minister van KGG en een ambtelijk voorstel over de status of deadline van de toezegging / motie. Op 16 december 2025 heeft u reeds ingestemd met het ambtelijk memo geschreven over de toezeggingen en moties gericht aan de minister van EZ.

Moties

- 1) [Motie-Berkhout \(Fractie-Nanninga\) c.s. over het zwart kleuren van rotorbladen om vogelsterfte tegen te gaan \(35.092, G\)](#)

Kamerlid: Berkhout (JA21) c.s.

Samenvatting: In deze motie wordt de regering verzocht inzake de tenders voor windturbines op zee, om in aanmerking te kunnen komen een tender te winnen, de deelnemer tenminste 1 rotorblad per windturbine dient zwart te kleuren.

Reactie minister KGG: Deze motie ligt bij het Ministerie van LNVN. En is afgedaan met de Kamerbrief in de volgende passage: 'Op 29 november 2022 is de motie van de leden Wassenberg en Van Raan aangenomen over één gekleurd rotorblad (zwarte wiek) voor windturbines op land (Kamerstuk 21 501-32, nr. 1373). Die motie verzoekt om ook op land één rotorblad te kleuren en refereert aan de eerdere motie die in de Eerste Kamer was aangenomen van het lid Berkhout c.s. die verzoekt om een zwart rotorblad op te nemen als vereiste bij toekomstige tenders voor windenergie op zee (Kamerstuk 35 092, G).'

Ambtelijk advies: Uit navraag van de griffie is gebleken dat vergunninghouder Ecowende van kavel 6 van windenergiegebied Hollandse Kust (west) zeven windturbines op zee gebruikt met een gekleurde wiek als praktijkproef. Eind 2026 gaat dit windpark in bedrijf. Ecowende heeft daartoe een aeronautische simulatiestudie (<https://offshorewind.rvo.nl/blog/view/47251418-e316-4cc8-94e9-0dc9d9466b10/black-blade-wind-turbine-aeronautical-simulation-study>) afgerond en daarmee van de Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: ILT) toestemming voor toepassing van gekleurde wieken gekregen. De ILT heeft op 26 februari 2025 het informatieblad 'Aanduiding van offshore windturbines en offshore windparken' gepubliceerd in de Staatscourant. Daarin staat de algemene regel dat gekleurde wieken worden toegestaan mits een aeronautische simulatiestudie gedaan wordt. ILT gaat bij de praktijkproef van Ecowende onderzoeken of de aeronautische effecten in werkelijke omstandigheden zijn, zoals in de simulatiestudie

datum 19 mei 2026

blad 2

vooraf zijn bepaald. Tegelijkertijd onderzoeken door Ecowende gecontracteerde partijen de ecologische effecten. Als deze onderzoeken rond zijn, zal de Eerste Kamer geïnformeerd worden over de uitkomsten, zoals verzocht. Als beide onderzoeken positief zijn overweegt de ILT of gekleurde wieken standaard worden toegestaan en overweegt de minister van KGG of de toepassing van gekleurde wieken verplicht wordt voorgeschreven in de nog te nemen kavelbesluiten.

Motie als 'niet uitgevoerd' handhaven en deadline verschuiven naar 1 juli 2027.

- 2) [Gewijzigde motie-Schalk \(SGP\) c.s. over wegwerken van de capaciteitstekorten met middelen die recht doen aan het reduceren van CO2 \(35.668, I\)](#)

Kamerlid: Schalk (SGP) c.s.

Samenvatting: In deze motie wordt de regering opgeroepen om bij het vaststellen van beleid voor het wegwerken van capaciteitstekorten en van andere klimaatmaatregelen niet te rekenen met grootschalig laagwaardig gebruik van houtige biomassastromen, waarbij onduidelijkheid is over de daadwerkelijke bijdrage aan de reductie van nationale en Europese CO2-emissies.

Reactie minister KGG: Deze motie is onder handen, wordt verwacht in Q3 2026.

Ambtelijk advies: Motie als 'niet uitgevoerd' handhaven en deadline verschuiven naar 1 juli 2027.

- 3) [Motie-Koffeman \(PvdD\) c.s. over geen subsidies meer op het stoken van houtige biomassa \(35.668, F\)](#)

Kamerlid: Koffeman (PvdD) c.s.

Samenvatting: In deze motie wordt de regering verzocht definitief geen nieuwe of verlengde subsidies te geven op het stoken van houtige biomassa.

Reactie minister KGG: Deze motie is afgedaan met Kamerbrief 'Openstelling SDE++ 2022'. Deze is op 18 maart 2022 met de Kamer gedeeld. De motie is afgedaan met de passage op pagina 12 uit de Kamerbrief: 'In lijn met de motie Grinwis c.s. is het daarnaast net als in de afgelopen jaren niet mogelijk om subsidie aan te vragen voor de bij- en meestook van biograndstoffen in kolencentrales (Kamerstuk 35 668, nr. 34). Ik beschouw deze motie daarmee als uitgevoerd.'

Ambtelijk advies: De reactie van de minister van KGG is gelijk aan het vorige rappel. Indien de commissie besluit de uitvoeringsstatus ongewijzigd te laten, wordt de fractie van de PvdD verzocht toe te lichten wanneer zij de motie als "uitgevoerd" kan beschouwen.

Oordeel commissie.

- 4) [Gewijzigde motie-Crone \(GroenLinks-PvdA\) c.s. over een onderzoek naar het aanpassen van het toezichtkader \(36.378, L\)](#)

Kamerlid: Crone (GroenLinks-PvdA) c.s.

Samenvatting: In deze motie wordt de regering verzocht een brede en onafhankelijke economische expertsessies te entameren over welke mededingingsaspecten hierdoor veranderen, zoals asymmetrische informatieposities, toetredingsdrempels en marktmacht. En of het toezichtskader eventueel moet worden aangepast. En dit binnen vijf maanden aan de Kamer te rapporteren.

Reactie minister KGG: Deze motie is afgedaan met Kamerbrief 'Decentrale ontwikkeling van het energiesysteem'. Deze is op 18 juni 2025 met de Kamer gedeeld. De motie is afgedaan met de passage op pagina 12 uit de Kamerbrief: 'Naar aanleiding van de motie van de leden

datum 19 mei 2026

blad 3

Crone, Panman, Koffeman, Van Aelst-Den Uijl en Holterhues (Eerste Kamer, vergaderaar 2024-2025, 36 378 H), aangenomen bij de behandeling van de Energiewet door de Eerste Kamer) organiseert het Ministerie van Klimaat en Groene Groei een congres met als thema 'Concurrentie op de Nederlandse Energiemarkt: klaar voor een decentrale toekomst?' NB. Deze is in juni 2025 georganiseerd. Vlak na het uitbrengen van de Kamerbrief.'

Ambtelijk advies: Motie als 'uitgevoerd' aanmerken.

- 5) [Motie-Holterhues \(ChristenUnie\) c.s. over onderzoek naar de mogelijkheden en effecten van zowel een sociaal tarief als een energieprij plafond \(36.378, I\)](#)

Kamerlid: Holterhues (ChristenUnie) c.s.

Samenvatting: In deze motie wordt de regering verzocht een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden en effecten van zowel een sociaal tarief als een energieprij plafond; En de Kamer te informeren over de resultaten van dit onderzoek en met concrete voornemens te komen voor structurele verbeteringen in het instrumentarium om financieel kwetsbare afnemers te beschermen.

Reactie minister KGG: Deze motie is afgedaan met Kamerbrief 'Kabinetsreactie op IBO-rapport Bekostiging van de Elektriciteitsinfrastructuur'. Deze is op 25 april 2025 met de Kamer gedeeld. De motie is afgedaan met de passage op pagina 16 uit de Kamerbrief: 'Ondersteuning van huishoudens voor de stijgende energierekening op basis van een laag inkomen of energiequote (zoals een energiefonds of sociaal tarief) heeft als voordeel dat huishoudens gericht ondersteund kunnen worden. Keerzijde is dat de marginale prikkel om energie te besparen juist wordt verlaagd. Voor het sociaal tarief geldt dat het nadelen kent in de vorm van marktverstoring. Ook is er op dit moment geen oplossing voorhanden voor de complexe en kostbare uitvoeringsproblematiek. Het kabinet overweegt deze optie daarom vooralsnog niet.' En op pagina 21 uit de Kamerbrief: 'In de motie van het lid Holterhues c.s., ingediend in de Eerste Kamer bij de behandeling van de Energiewet 3 december jl., wordt de regering verzocht het sociaal tarief te onderzoeken en de resultaten te delen. In het voorliggende IBO zijn de voor- en nadelen van het sociaal tarief nader onderzocht, zoals in deze brief uiteengezet.'

Ambtelijk advies:

De minister van KGG schrijft: "In de motie van het lid Holterhues c.s., ingediend in de Eerste Kamer bij de behandeling van de Energiewet 3 december jl., wordt de regering verzocht het sociaal tarief te onderzoeken en de resultaten te delen. In het voorliggende IBO zijn de voor- en nadelen van het sociaal tarief nader onderzocht, zoals in deze brief uiteengezet."

Motie als 'deels uitgevoerd' aanmerken. Tevens wordt de fractie van de ChristenUnie verzocht toe te lichten wanneer zij de motie als "uitgevoerd" kan beschouwen.

- 6) [Gewijzigde motie-Panman \(BBB\) c.s. over het vaststellen van de GUE als publieke instantie \(36.378, M\)](#)

Kamerlid: Panman (BBB) c.s.

Samenvatting: In deze motie wordt de regering verzocht om in de eerstvolgende wetswijziging van de energiewet vast te stellen dat de GUE te allen tijde een publieke

datum 19 mei 2026

blad 4

instantie is, en GUE de Single point of Truth gaat zijn voor gegevens met betrekking tot productie, transport en gebruik van elektriciteit en gas.

Reactie minister KGG: Een dergelijke wijziging past niet in de lopende wijzigingstrajecten t.a.v. implementatie EU-richtlijnen. Er moet daarom gewacht worden tot de start van een apart wijzigingstraject in het kader van nationale beleidskeuzes. Er is nog geen nationale wijzigingstraject van de energiewet voorzien en dit kan niet in de lopende implementatietrajecten. Er is de komende tijd nog geen nationaal wijzigingstraject voorzien. Een realistische deadline zou 1 januari 2029 zijn.

Ambtelijk advies: Motie als 'niet uitgevoerd' handhaven. Deadline verschuiven naar 1 januari 2029.

datum 19 mei 2026

blad 5

Toezeggingen

7) [Toezegging Subsidiebeleid bij verplichte investeringen \(35.788\) \(T03431\)](#)

Kamerlid: Janssen (SP)

Samenvatting: De minister van Algemene Zaken zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Janssen (SP), toe om aan de minister voor Klimaat en Energie te vragen in een volgende rapportage toe te lichten hoe er wordt omgegaan met bedrijven die subsidiegeld willen gebruiken voor achterlopende investeringen die ook kunnen worden opgelegd.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is onderhanden, wordt opgenomen in MJP 2027 voor Q3 2026. Deze toezegging had moeten worden opgenomen in MJP2026, maar dit is in het proces niet gebeurd.

Ambtelijk advies: Toezegging als 'openstaand' aanmerken. Deadline verschuiven naar 1 juli 2027.

8) [Toezegging Analyse financiële impact klimaatbeleid voor Nederlandse huishoudens en bedrijfsleven \(35.216\) \(T03448\) - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

Kamerlid: Van Apeldoorn (SP)

Samenvatting: De Minister voor Klimaat en Energie zegt, mede namens de staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst, de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Ester (ChristenUnie) en Van Apeldoorn (SP), toe om zodra de onderhandelingen over Fit for 55 zijn afgerond een uitgebreide analyse te maken over de financiële lasten van het klimaatbeleid in Nederland voor zowel huishoudens als voor het bedrijfsleven en hierbij ook in te gaan op de verhouding van enerzijds het subsidiëren en anderzijds het normeren en beprijzen voor de klimaattransitie.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Definitief ontwerp-Klimaatplan 2025-2035'. Deze is op 14 maart 2025 met de Kamer gedeeld. In het Klimaatplan 2025-2035 is in hoofdstuk 4 een analyse opgenomen van de economische effecten en de lasten voor huishoudens en bedrijven. Hiermee is invulling gegeven aan de toezegging om de financiële impact van het klimaatbeleid in kaart te brengen.

Ambtelijk advies: De minister van KGG schrijft op pagina 106 het volgende: "Hoofdstuk 4, beschrijft de Effecten en Gevolgen van het Klimaatplan (economie, lasten). Hiervoor is een impact analyse uitgevoerd welke ook de financiële impact op Nederlandse huishoudens en het bedrijfsleven bevat".

Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

9) [Toezegging Informeren over voortgang onderzoek ACM naar volumecorrectieregeling \(36.200\) \(T03520\)](#)

Kamerlid: Prast (PvdD)

Samenvatting: De minister van Financiën zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Prast (PvdD), toe dat de minister voor Klimaat en Energie de Kamer op een gepast moment zal informeren over de voortgang van het onderzoek door de ACM naar de volumecorrectieregeling.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Voortgang verduurzaming industrie'. Deze is op 24 oktober 2024 met de Kamer gedeeld. In de Kamerbrief over de verduurzaming van de industrie is toegelicht dat de volumecorrectieregeling in Nederland door de ACM niet langer wordt toegepast vanwege Europese regelgeving, en hoe andere lidstaten hiermee omgaan. Hiermee is de Kamer geïnformeerd over de uitkomst van het onderzoek.

datum 19 mei 2026

blad 6

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

10) [Toezegging Gesprekken Q4 emitters \(36.169\) \(T03699\)](#)

Kamerlid: Janssen (SP)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Janssen (SP), toe dat hij de Kamer uiterlijk in Q4 per brief informeert over de uitkomsten van de gesprekken. De gesprekken zullen zich vooral focussen op de zes regio's waar de grootste emitters zitten. Daarbij gaat het ook om de best beschikbare technieken in den brede en niet alleen op het gebied van energiebesparing.

Minister van KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Beantwoording vragen plenair debat Klimaatwet 27 juni 2023'. Deze is op 14 mei 2025 met de Kamer gedeeld. Op pagina 8 van de Kamerbrief is toegelicht dat gesprekken hebben plaatsgevonden met de grootste uitstoters over de toepassing van best beschikbare technieken in samenhang met energiebesparing. Hiermee is uitvoering gegeven aan de toezegging.

Ambtelijk advies: Op 27 mei 2025 is de Kamerbrief 'Beantwoording vragen plenair debat Klimaatwet 27 juni 2023' besproken tijdens de bespreking van het vorige motie- en toezeggingenrapport. De commissie heeft destijds besloten de toezegging als 'openstaand' te handhaven. De minister legt nu dezelfde brief voor.

De griffie adviseert om de toezegging af te voeren.

11) [Toezegging Gesprekken en brief actief vergunningenbeheer \(36.169\) \(T03700\)](#)

Kamerlid: Janssen (SP)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Janssen (SP), toe dat hij in de komende tijd met de nieuwe gedeputeerden in alle provincies het gesprek aan zal gaan over hoe samen als Rijk, provincies en omgevingsdiensten actief vergunningenbeheer nog verder te kunnen versterken en daarbij de best beschikbare technieken nog beter te kunnen afdwingen, zodat dat niet via de route van subsidiëring hoeft. De minister zal hier per brief op terugkomen.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Beantwoording toezeggingen Eerste Kamer debat Klimaatwet. Deze is op 14 mei 2025 met de Kamer gedeeld. Op pagina 7 van de Kamerbrief is toegelicht dat gesprekken hebben plaatsgevonden met provincies en omgevingsdiensten over actief vergunningenbeheer. Hiermee is uitvoering gegeven aan de toezegging.

Ambtelijk advies: Op 27 mei 2025 is de Kamerbrief 'Beantwoording vragen plenair debat Klimaatwet 27 juni 2023' besproken tijdens de bespreking van het vorige motie- en toezeggingenrapport. De commissie heeft destijds besloten de toezegging als 'openstaand' te handhaven. De minister legt nu dezelfde brief voor.

De griffie adviseert om de toezegging af te voeren.

12) [Toezegging Footprint energieketen kernenergie \(36.274 / 36.410 XIII\) \(T03782\)](#)

Kamerlid: Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Visseren-Hamakers (PvdD), toe dat hij met de staatssecretaris van IenW ervoor zal zorgen dat de footprint van de hele energieketen wordt toegevoegd aan de brief die in de loop van 2024 gaat komen. Dit gaat over het CO2 afval in de keten. De minister gaat ook kijken hoe hij de totale footprint van kernenergie, en dus kernafval beter in kaart kan brengen.

datum 19 mei 2026

blad 7

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'EK Voortgang ontwikkeling nucleaire kennis- en innovatiestructuur'. Deze is op 29 mei 2024 gedeeld met de Kamer. In de oplegger van Kamerbrief op pagina 1 staat: 'Daarnaast kom ik graag terug op de toezegging aan het lid Visseren-Hamakers (PvdD) om de footprint van radioactief afval in kaart te brengen. In het verslag van een schriftelijk overleg naar aanleiding van de Kamerbrief van 1 februari 2024 is, zoals toegezegd, in de beantwoording van vraag 9 ingegaan op de footprint van kernafval uit de hele keten. Destijds is onverhoopt niet aan deze toezegging gerefereerd, maar bij deze wordt de toezegging alsnog afgedaan.'

Ambtelijk advies: Oordeel commissie

In de voornoemde Kamerbrief van 1 februari 2024 is het volgende opgenomen:

"In het najaar van 2022 hebben het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en COVRA daarnaast samengewerkt om de afvalstromen in kaart te brengen en om een inventaris op te stellen (zie Radioactieve rest- en afvalstromen in Nederland. Een inventarisatie¹ en Nationale Radioactief Afval Inventarisatie²). Zo weten we wat er gebeurt met het afval dat door de verschillende installaties in Nederland wordt geproduceerd. COVRA geeft in haar inventarisatie inzicht in de hoeveelheden afval die geproduceerd worden door de verschillende installaties over hun totale levensduur, inclusief ontmantelen.

Onderdeel hiervan was een scenario met het langer openhouden van de Kerncentrale in Borssele (KCB) en twee nieuwe kerncentrales met een vermogen van 1600 MW per stuk. Dit scenario heeft de volgende getallen opgeleverd:

- Langer ophouden KCB: 5,6 m3 hoogradioactief afval en 70 m3 laag- en middelradioactief afval per jaar.
- Twee nieuwe centrales: 37 m3 hoogradioactief afval en 500 m3 laag- en middelradioactief afval per jaar.

In dit scenario is uitgegaan van de huidige methode van opslag waarbij de splijtstofelementen worden opgewerkt. Door opwerking kan een groot deel van de gebruikte brandstof hergebruikt worden. Indien er niet opgewerkt wordt zullen de volumes radioactief afval sterk kunnen veranderen. Hierbij geldt dat in het opwerkingsproces een indirecte afhankelijkheid van Rusland bestaat. Op dit moment onderzoek ik samen met de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat of deze afhankelijkheid doorbroken kan worden, waarbij ook gekeken zal worden naar de consequenties van niet-opwerken.

Het ontmantelingsafval is meegenomen in de prognose van het laag- en middelradioactief afval. Het is op dit moment niet bekend hoeveel radioactief afval in de hele keten wordt geproduceerd. Voor de productie van splijtstof is een inschatting van de productie van afval dat daarmee gepaard gaat ten behoeve van de splijtstoffen van de KCB of de nieuwe installaties niet bekend. Een uraniummijn produceert niet direct voor een bepaalde kerninstallatie, maar voor een producent van splijtstoffen. Bij de productie van splijtstoffen zijn meerdere partijen in meerdere landen betrokken, die aan verschillende klanten over de hele wereld leveren. Het is daardoor niet mogelijk om de productie van afval die samengaat met de productie van splijtstof voor een bepaalde installatie te achterhalen." (Kamerstukken I 2024/25 32645, J).

¹ [Radioactieve rest- en afvalstromen in Nederland. Een inventarisatie | RIVM](#)

² [Nationale-Radioactief-Afval-Inventarisatie.pdf](#)

datum 19 mei 2026

blad 8

13) [Toezegging Kijken hoe onderzoek arbeidsmarkt te versnellen \(36.274 / 36.410 XIII\) \(T03783\)](#)

Kamerlid: Prins (CDA), Petersen (VVD)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Prins (CDA) en Petersen (VVD), toe te gaan kijken hoe het onderzoek, Actieplan groene en digitale banen, kan worden versneld.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Kamerbrief Voortgangsrapportage Actieplan Groene en Digitale Banen'. Deze is op 2 juli 2025 gedeeld met de Kamer. In bijlage 1 van de Kamerbrief is beschreven hoe het kabinet gestalte geeft aan een doorrekening van het Actieplan, waarbij is toegelicht dat een volledige doorrekening slechts in beperkte mate uitvoerbaar is en naar verwachting weinig toegevoegde waarde heeft. Ook is uiteengezet wat de opties zijn voor een wervingscampagne voor de groene en digitale sector. Daarmee is deze toezegging afgedaan.

Ambtelijk advies: Oordeel commissie.

14) [Toezegging Maatwerkafspraken grootste CO2-uitstoters \(36.274 / 36.410 XIII\) \(T03784\)](#)

Kamerlid: Perin-Gopie (Volt)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Perin-Gopie (Volt), toe dat het kabinet, voor zover dit gaat over de eventuele maatwerkafspraken met de grootste CO2-uitstoters, geen juridische verplichtingen aangaat die in strijd zijn met het Europese beleid zoals opgenomen in de IMVO-richtlijn. Het kabinet is ook voornemens om dit snel om te zetten in nationale wetgeving.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'Beantwoording vragen plenair debat Klimaatwet 27 juni 2023'. Deze is op 14 mei 2025 gedeeld met de Kamer. Op pagina 8 van de Kamerbrief wordt ingegaan op de juridische verplichtingen van maatwerkbedrijven in samenhang met de IMVO-richtlijn. Daarmee is deze toezegging afgedaan.

"Toezegging over juridische verplichtingen maatwerkbedrijven in samenhang met de IMVO-richtlijn. De CSDDD (Corporate sustainability due diligence directive) (EU IMVO-wet) is in de zomer van 2024 gepubliceerd en moet uiterlijk juli 2026 zijn geïmplementeerd. Wel heeft de Europese Commissie onlangs een omnibusvoorstel voor vereenvoudiging van regelgeving uitgebracht, waarin wordt voorgesteld deze datum een jaar naar achteren te schuiven. Uit deze wet volgt de verplichting dat bedrijven met meer dan 1.000 werknemers en meer dan 450 mln. EUR omzet gepaste zorgvuldigheid moeten toepassen: zij moeten risico's voor mens en milieu in de eigen organisatie en hun waardeketen in kaart brengen en aanpakken. Een belangrijk onderdeel van de CSDDD is daarnaast de verplichting tot het opstellen van een klimaattransitieplan. Voor de maatwerkafspraken met de grootste CO2 uitstoters is een klimaatplan met een doorkijk naar 2050 ook als voorwaarde opgenomen. De eerste maatwerkafpraak is 19 december 2024 getekend met Nobian. Nobian heeft nu al een gedegen klimaattransitieplan opgesteld en werkt aan de uitvoering hiervan. De plannen zijn bijvoorbeeld getoetst en positief beoordeeld door het SBTI."

Ambtelijk advies: De reactie van de minister van KGG is gelijk aan de brief van 14 mei 2025. het vorige rappel. Op 27 mei 2025 zijn deze brief en toezegging in de commissie besproken en is besloten de toezegging als "openstaand" te handhaven. Indien de commissie besluit de status ongewijzigd te laten adviseert de griffie het Kamerlid Perin-Gopie (Volt) om de minister van KGG te laten weten wat er nodig is om deze toezegging als voldaan te kunnen beschouwen en de deadline te verschuiven naar 1 juli 2027..

datum 19 mei 2026

blad 9

Oordeel commissie.

15) [Toezegging Rapporteren bijdragen landbouwsector aan klimaatdoelen in Klimaatnota \(36.274 / 36.410 XIII\) \(T03786\)](#)

Kamerlid: Panman (BBB)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Panman (BBB), toe om in de jaarlijkse Klimaatnota, die rapporteert over de voortgang van het klimaatbeleid, ook specifiek te gaan rapporteren over de bijdragen die de landbouwsector aan onze klimaatdoelen heeft geleverd.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'Klimaatnota 2024'. Deze is op 24 oktober 2024 met de Kamer gedeeld. In hoofdstuk 2.5 van de Klimaatnota 2024 is gerapporteerd over de bijdrage van de landbouwsector aan de klimaatdoelen. Hiermee is invulling gegeven aan de toezegging.

Ambtelijk advies: Bij de bespreking van het rappel in maart 2025 heeft het lid Panman (BBB) laten weten: "In de klimaatnota wordt Landbouw beschouwt als Glastuinbouw en Veehouderij.

Echter, de Akkerbouw (grootste gedeelte van landbouw) wordt wel genoemd, maar verder buiten inhoudelijke beschouwing gelaten.

- Akkerbouw wordt alleen kort genoemd als 'aanwending van dierlijke mest' uit de veehouderij.

- hiermee wordt een groot gedeelte (de bijdrage die de akkerbouw levert) nog onvermeld gelaten.

Graag zie ik ook in de context van het debat en de toezegging dit nog toegevoegd aan de klimaatnota

Volgens CBS

Akkerbouw 30% bedrijven – 30% omzet landbouw

Tuinbouw 13% bedrijven – 24 % omzet landbouw

Veehouderij 57% bedrijven – 46% omzet landbouw"

Toezegging als 'deels voldaan' handhaven. Deadline verschuiven naar 1 juli 2027 en de minister van KGG nogmaals wijzen op de toelichting van het Kamerlid Panman (BBB).

16) [Toezegging Suggestie meenemen beter verwerken RES-norm \(36.274 / 36.410 XIII\) \(T03787\)](#)

Kamerlid: Panman (BBB)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Panman (BBB), toe dat hij bij het maken van nadere afspraken met de medeoverheden de suggestie van de heer Panman zal meenemen om te kijken hoe de RES-norm daar nog beter in kan worden verwerkt.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'Voortgang Regionale Energiestrategie (RES) en de interbestuurlijke samenwerking'. Deze is op 10 februari 2025 met de Kamer gedeeld. Naar aanleiding van de suggestie van het lid Panman is toegezegd dat bij het maken van nadere afspraken met de medeoverheden gekeken zal worden hoe kleinschalige opwek nog beter verwerkt kan worden in de RES-doelstelling. Zoals blijkt uit de PBL-monitor telt kleinschalige opwek op land mee in het aandeel hernieuwbare opwek van het RES bod. In de uitwerking van de interbestuurlijke samenwerkingsagenda en het NP-Energiesysteem wordt samen met de medeoverheden gekeken welke rol en omvang

datum 19 mei 2026

blad 10

kleinschalige opwek kan spelen in de ontwikkeling van het lokale en regionale energiesysteem.

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

17) [Toezegging Totaaloverzicht klimaatadaptatie bij eerstvolgende Klimaatnota \(36.274 / 36.410 XIII\) \(T03791\)](#)

Kamerlid: Baumgarten (JA21)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Baumgarten (JA21), toe een totaaloverzicht, waarin naast klimaatmitigatie ook klimaatadaptatie beter wordt geschetst, aan de eerstvolgende Klimaatnota toe te voegen. De minister zal hier samen met de minister van IenW voor zorgen.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Kabinetsaanpak Klimaatbeleid'. Deze is op 24 oktober 2024 met de Kamer gedeeld. In de Klimaatnota 2024 is beschreven dat een definitie van middelen voor klimaatadaptatie moet worden opgesteld voordat dit totaaloverzicht kan worden gemaakt. Het voornemen is om het overzicht op te nemen in de begroting voor 2026 en bij de Miljoenennota voor 2026 toe te voegen aan het overzicht van klimaat(mitigatie)- en energie-uitgaven. Daarna zal dit overzicht ook bij de Klimaatnota worden opgenomen.

Ambtelijk advies: Op 27 mei 2025 is de Kamerbrief 'Kabinetsaanpak Klimaatbeleid' besproken tijdens de bespreking van het vorige motie- en toezeggingenrapport. De commissie heeft destijds besloten de toezegging als 'openstaand' te handhaven. De minister legt nu dezelfde brief voor.

De griffie adviseert de toezegging als '**openstaand' te handhaven** en de deadline te verschuiven naar 1 juli 2027 in afwachting van het voornemen om het overzicht op te nemen in de begroting voor 2026 en bij de Miljoenennota voor 2026 toe te voegen aan het overzicht van klimaat(mitigatie)- en energie-uitgaven.

18) [Toezegging Analyse digitale strategie \(36.274 / 36.410 XIII\) \(T03795\)](#)

Kamerlid: Prins (CDA)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Prins (CDA), toe dat bij de verdere uitwerking van de digitale strategie, de suggesties van mevrouw Prins worden meegenomen.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'Datacenters in de Nederlandse digitale economie (Eerste Kamer)'. Deze is op 21 november 2024 met de Kamer gedeeld. In de kamerbrief is integraal antwoord gegeven met een verwijzing naar de toezegging op pagina 1. Dat blijkt uit de passage 'Voor zover het de invulling van de toezegging aan de Eerste Kamer betreft, is deze brief mede namens de Minister van Klimaat en Groene Groei. Omdat de motie en toezeggingen thematisch met elkaar zijn verbonden ontvangt u de reactie gebundeld.'

Ambtelijk advies: Op 14 januari 2025 is de Kamerbrief 'Datacenters in de Nederlandse digitale economie' besproken. De commissie heeft destijds besloten de toezegging als 'deels voldaan' aan te merken. De minister legt nu dezelfde brief voor. Indien de commissie besluit de status ongewijzigd te laten adviseert de griffie de fractie van het CDA om de minister van KGG te laten weten wat er nodig is om deze toezegging als voldaan te kunnen beschouwen en de deadline te verschuiven naar 1 juli 2027..

Oordeel commissie.

datum 19 mei 2026

blad 11

19) [Toezegging Delen analyses bij Nationaal Programma Verduurzaming zodat op tijd ingegrepen kan worden \(36.418\) \(T03810\)](#)

Kamerlid: Martens (GroenLinks-PvdA)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Martens (GroenLinks-PvdA), toe dat bij het Nationaal Programma Verduurzaming steeds goed de verschillende analyses met de Kamer zullen worden gedeeld, zodat op tijd ingegrepen kan worden als het niet goed gaat.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Voortgang verduurzaming industrie'. Deze is op 24 oktober 2024 met de Kamer gedeeld. In de bijlage van deze Kamerbrief zit de geactualiseerde Routekaart NPVI: Van grijs naar groen.

Ambtelijk advies: Oordeel commissie.

Indien de commissie besluit de toezegging als "openstaand" te handhaven, dan de deadline verschuiven naar 1 juli 2027 en het lid Martens (GroenLinks-PvdA) verzoeken om de minister van KGG te laten weten wat er nodig is om deze toezegging als voldaan te kunnen beschouwen.

20) [Toezegging Impactanalyse bijdrage wkk's \(36.418\) \(T03814\)](#)

Kamerlid: Heijnen (BBB)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Heijnen (BBB), toe een nadere impactanalyse van de bijdrage van wkk's aan de flexibilisering van het stroomnet te maken. Bij aanneming van de Wet zal in de volgende leveringszekerheidsmonitor van TenneT, die in april verschijnt, de nadere impact van deze wijzigingsvoorstellen worden meegenomen.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan door het ministerie van Financiën met de Kamerbrief 'Kabinetsaanpak Klimaatbeleid'. Deze is op 7 oktober 2024 met de Kamer gedeeld. Met de Kamerbrief 'Kabinetsaanpak Klimaatbeleid' is een aanvullende impactanalyse uitgevoerd naar de bijdrage van WKK-installaties, inclusief effecten op netcongestie, leveringszekerheid en CO₂-uitstoot. Hiermee is invulling gegeven aan de toezegging. Dit blijkt uit de passages: 'Tijdens de parlementaire behandeling heeft de Eerste Kamer middels de motie Heijnen c.s. verzocht om een aanvullende impactanalyse. De analyse gaat in het effect op netcongestie, de bijdrage die Warmte Krachtkoppelinginstallaties (WKK's) kunnen leveren aan de flexibilisering van het stroomnet, de reële alternatieven die industriële bedrijven hebben voor emissiereductie vóór 2030, de impact op de CO₂-emissies en tot slot de kosten voor de afnemers van industriële WKK's. Het kabinet heeft deze impactanalyse door Trinomics en Blueterra laten uitvoeren. Hiermee is tevens invulling gegeven aan de toezegging door de Minister van Klimaat en Energie naar aanleiding van een vraag het lid Heijnen (BBB) om de impact van de bijdrage van wkk's aan de flexibilisering van het stroomnet nader te analyseren.' 'Naar verwachting van de onderzoekers leidt het versoberen van de inputvrijstelling tot en met 2030 niet tot een significante afname van het wkk-vermogen. Het vermogen blijft vrijwel constant, maar het aantal draaiuren zal volgens de onderzoekers wel lager worden. De directe impact op het ontstaan van netcongestie is beperkt, maar de onderzoekers signaleren wel een aantal aandachtspunten. Zo kan de wkk wel een positief effect op het voorkomen van netcongestie hebben, zolang het wkk-vermogen behouden blijft en de WKK's worden ingezet in congestiemanagement op basis van de lokale netsituatie. Anderzijds kan netcongestie elektrificatie en de snelheid waarmee de inzet van WKK's gedeeltelijk worden vervangen, belemmeren. Tot slot concluderen de onderzoekers dat het versoberen van de inputvrijstelling, los van de lokale congestie-gerelateerde effecten, geen significante impact heeft op de leveringszekerheid tot en met 2030 en dat het geen substantiële impact lijkt te

datum 19 mei 2026

blad 12

hebben op netbalancering. Voor netbalancering zijn ook na 2030 naar verwachting voldoende alternatieven om flexdiensten te leveren, ook bij eventuele uitbedrijfname van wkk's. Na 2030 neemt de leveringszekerheid in algemene zin wel af (los van het versoberen van de inputvrijstelling), wat door een eventuele versnelde afname van het wkk-vermogen verder onder druk kan komen te staan.'

Ambtelijk advies: Oordeel commissie.

Indien de commissie besluit de toezegging als "openstaand" te handhaven, dan de deadline verschuiven naar 1 juli 2027 en de fractieleden van de BBB verzoeken om de minister van KGG te laten weten wat er nodig is om deze toezegging als voldaan te kunnen beschouwen.

21) [Toezegging Rapport motie-Erkens in Q2 ook naar Eerste Kamer \(36.418\) \(T03818\)](#)

Kamerlid: Heijnen (BBB)

Samenvatting: De staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Heijnen (BBB), toe de resultaten van de in de motie-Erkens voorgestelde analyse in Q2 ook naar de Eerste Kamer te sturen.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan door het ministerie van Financiën met de Kamerbrief 'Kabinetsaanpak Klimaatbeleid'. Deze is op 7 oktober 2024 met de Kamer gedeeld.

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

22) [Toezegging Rapportage Nationaal Programma Verduurzaming Industrie \(36.418\) \(T03819\)](#)

Kamerlid: Geerdink (VVD)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Geerdink (VVD), toe dat hij met minister Adriaansens zal kijken hoe in de rapportage van het NPVI knelpunten heel expliciet aan de leden gecommuniceerd kunnen worden en dat die rapportage ook met de Eerste Kamer wordt gedeeld. De minister gaat met de betrokkenen in conclaaf en zoekt naar oplossingen voordat bedrijven omvallen of verplaatsen naar het buitenland.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan door het ministerie van Financiën met de Kamerbrief 'Kabinetsaanpak Klimaatbeleid'. Deze is op 7 oktober 2024 met de Kamer gedeeld. Én 24 oktober 2024 in de kamerbrief Kamerbrief Kabinetsaanpak Klimaatbeleid (32.813), Industriebeleid (29.826); brief van de minister van KGG over de voortgang van de verduurzaming van de industrie (EK 29.826 / 32.813, D). Op pagina 10 van de Kamerbrief Kabinetsaanpak Klimaatbeleid (32.813), Industriebeleid (29.826); brief van de minister van KGG over de voortgang van de verduurzaming van de industrie (EK 29.826 / 32.813, D) wordt ingegaan op het rapport motie Erkens.

Ambtelijk advies: Oordeel commissie.

Indien de commissie besluit om de toezegging als "openstaand" te handhaven, dan de deadline verschuiven naar 1 juli 2027 en de fractieleden van de VVD te vragen om de minister van KGG te laten weten wat er nodig is om deze toezegging als voldaan te kunnen beschouwen.

datum 19 mei 2026

blad 13

23) [Toezegging Bekijken Europese praktijken afbouw voordelen zonnepanelen \(35.594\) \(T03835\)](#)

Kamerlid: Aerdt (D66)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Aerdt (D66), toe dat hij zal bekijken welke lessen getrokken kunnen worden uit andere Europese landen waar de afgelopen jaren de voordelen voor zonnepanelen zijn afgebouwd of afgeschaft.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'Stand van zaken Energiemarkt voor Consumenten'. Deze is op 18 december 2025 met de Kamer gedeeld. In de Kamerbrief op pagina 5 wordt de toezegging afgedaan met deze passage: 'Het kabinet blijft zich inzetten om (toekomstige) zonnepaneeleigenaren goed te informeren over de voordelen van het eigenverbruik. Ook andere landen waar het kabinet mee heeft gesproken en waar een vergelijkbare regeling als de salderingsregeling is afgebouwd, zoals België, zien kansen in het verhogen van het eigenverbruik om zonnepanelen meer te laten lonen.'

Ambtelijk advies: Toezegging als 'deels voldaan' aanmerken.

Deadline verschuiven naar 1 juli 2027. De griffie adviseert de fractieleden van D66 om de minister van KGG te laten weten wat er nodig is om deze toezegging als voldaan te kunnen beschouwen.

24) [Toezegging Bij appreciatie rapport ingaan op subsidies voor thuisaccu's op zout water \(35.594\) \(T03837\)](#)

Kamerlid: Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers)

Samenvatting: De minister voor Klimaat en Energie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Visseren-Hamakers (PvdD), toe bij de appreciatie op het rapport van CE Delft in te gaan op de mogelijkheden voor subsidies voor thuisaccu's op zout water.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'Voorzienings- en leveringszekerheid energie (29.023); brief regering; Netcongestie: kleinverbruik en enkele andere onderwerpen'. Deze is op 30 juni 2025 met de Kamer gedeeld. In de Kamerbrief op pagina 4 wordt de toezegging afgedaan met de passage thuisbatterijen: 'Alle partijen zien thuisbatterijen als een belangrijke potentiële flex-optie voor laagspanning in de toekomst, zien de waarde om lokale netcongestie via de inzet van onder andere thuisbatterijen te verminderen en onderschrijven het belang van het uitwerken van bovengenoemde afspraken. Een specifieke stimulering van thuisbatterijen op de korte termijn past niet bij deze techniek-neutrale aanpak.'

Ambtelijk advies: Zie pagina 1 van de bijlage bij de voornoemde brief: [Bijlage bij 'Voortgang aanpak netcongestie'](#)

Status toezegging aanpassen in 'voldaan'.

25) [Toezegging Brief rol EBN Noordzee \(36.441\) \(T03868\)](#)

Kamerlid: Van Langen-Visbeek (BBB)

Samenvatting: De staatssecretaris Mijnbouw zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Van Langen-Visbeek (BBB), toe de Kamer in juni een brief te sturen over stabiliteit in de omgeving, vergunningen en de rol van EBN.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'Stand van zaken gaswinning op Noordzee'. Deze is op 5 maart 2025 met de Kamer gedeeld. Op pagina 1 en 2 van de Kamerbrief wordt uitgebreid de rol van EBN toegelicht: 'Met de sectorpartijen, de branchevereniging Element NL en met Energie Beheer Nederland (EBN) bespreekt het

datum 19 mei 2026

blad 14

kabinet momenteel alle maatregelen die door de verschillende partijen moeten worden uitgevoerd om het activiteitsniveau omhoog te brengen. Deze gesprekken bevinden zich in een vergevorderd stadium. Het kabinet verwacht u dit voorjaar over deze afspraken te informeren. Hieronder volgen al enkele van de hoofdlijnen om de Kamer mee te nemen in de richting die wordt ingeslagen. EBN heeft, als beleidsdeelneming in olie- en gasprojecten, op verzoek van het Ministerie van KGG in kaart gebracht waar de resterende potentie van aardgas en aardolie op de Noordzee zich bevindt en waarom productie hiervan zonder maatregelen niet van de grond zou komen. In de recent verschenen 'Staat van de Sector' gaat EBN hier nader op in. EBN en de sector concluderen dat er nog voldoende potentie is op de Noordzee om te ontwikkelen. Hiervoor is het echter wel nodig dat de sector in gezamenlijkheid voorstellen uitwerkt, hun werkzaamheden waar mogelijk bundelt en deze gecoördineerd uitvoert. Om het resterende potentieel te kunnen ontsluiten, heeft EBN het initiatief tot "Regioprogrammering Noordzee" genomen. Deze nieuwe benadering vormt het uitgangspunt van het sectorakkoord.'

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

26) [Toezegging Garantie vuldoelstelling aankomende twee jaren \(36.441\) \(T03871\)](#)

Kamerlid: Van Langen-Visbeek (BBB)

Samenvatting: De staatssecretaris Mijnbouw zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Van Langen-Visbeek (BBB), Crone (GroenLinks-PvdA) en Baumgarten (JA21), toe voor '24-'25 en '25-'26 een te behalen vulgraad vast te stellen.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'Kwartaalupdate gasleveringszekerheid'. Deze is op 23 juni 2023 met de Kamer gedeeld. En met de Kamerbrief 'Update gasleveringszekerheid Q3 2024'. Deze is op 30 september 2024 met de Kamer gedeeld. In Kamerbrieven over de gasleveringszekerheid zijn concrete vuldoelstellingen vastgesteld voor opeenvolgende winters. Dat blijkt uit de volgende passages: Vuldoel '24 - '25: "De ambitie van het kabinet is dat de gasopslagen op 1 november 2023 gemiddeld voor minimaal 90% gevuld zijn." Kwartaalupdate asleveringszekerheid, 23 juni 2023. Vuldoel '25 - '26: "Conform de toezegging aan de Eerste Kamer¹⁵, komt het kabinet ook met een vulambitie voor 1 november 2025. GTS constateert in het overzicht leveringszekerheid dat er aan het begin van het winterseizoen 2025/2026 minimaal 110 TWh in de seizoensopslagen (Grijpskerk, Norg en Bergermeer) en de PGI Alkmaar moet zijn opgeslagen. Dit komt overeen met 80% van het opslagvolume van deze vier gasopslagen. Daarom heeft het kabinet de ambitie dat deze vier gasopslagen op 1 november 2025 gemiddeld ten minste voor 80% gevuld zijn."

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

27) [Toezegging Informeren regelgeving ontmanteling gasput \(36.441\) \(T03874\)](#)

Kamerlid: Baumgarten (JA21)

Samenvatting: De staatssecretaris Mijnbouw zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Baumgarten (JA21), toe de regelgeving onder de Mijnbouwwet, de Beleidsregel buiten gebruik stellen boorgaten en putten, aan de Kamer te sturen.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Gaswinning Groningenveld (33.529), Beëindiging gaswinning Groningenveld (36.441); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van KGG over mitigerende maatregelen restrisico sluiting Groningenveld (EK 36.441 / 33.529, K)'. Deze is op 3 september 2024 met de Kamer gedeeld. Op pagina 8 van de Kamerbrief 'Gaswinning Groningenveld (33.529), Beëindiging gaswinning Groningenveld (36.441); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van KGG over mitigerende maatregelen restrisico sluiting Groningenveld (EK 36.441 / 33.529, K)'

datum 19 mei 2026

blad 15

is het verzoek van JA21 om de 'Beleidsregel buiten gebruik stellen boorgaten en putten' te delen ingewilligd op pagina 8 met de volgende passage: 'Tot slot wil ik van de gelegenheid gebruik maken om in te gaan op een verzoek dat door de leden van JA21 is gedaan tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel beëindiging gaswinning Groningenveld op 16 april jl. in uw Kamer. Het verzoek betrof het delen van de 'Beleidsregel buiten gebruik stellen boorgaten en putten'. Deze beleidsregel is hier te vinden: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042853/2019-12-07>'.

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

28) [Toezegging Vraag strategische gasreserve doorgeven aan minister voor Klimaat en Energie \(36.441\) \(T03877\)](#)

Kamerlid: Van den Berg (VVD)

Samenvatting: De staatssecretaris Mijnbouw zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Van den Berg (VVD), toe zijn vraag betreffende strategische gasreserve in de vorm van een ijzeren noodvoorraad door te geven aan de minister voor Klimaat en Energie.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'Update gasleveringszekerheid Q2 2025. Deze is op 15 april 2025 gedeeld met de Kamer. In de Kamerbrief wordt deze toezegging afgedaan met de passage: "Het kabinet heeft toegezegd uiteen te zetten wat een strategische voorraad is en hoe dit zich verhoudt tot een noodvoorraad, zoals nu opgenomen in de consultatieversie van het Wetsvoorstel bestrijden energieleveringscrisis." In de Kamerbrief wordt de nuance geschetst dat niet iedere voorraad naar willekeur ingezet kan worden en dat dit een belangrijke overweging is. Vervolgens wordt er kort ingegaan op de aanstaande internetconsultatie van de WBE.

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

29) [Toezegging Brief minister voor Klimaat en Energie over energiediplomatie \(36.441\) \(T03879\)](#)

Kamerlid: Van den Berg (VVD)

Samenvatting: De staatssecretaris Mijnbouw zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Van den Berg (VVD), toe dat de minister voor Klimaat en Energie een uitgebreide brief naar de Kamers zal sturen over energiediplomatie. Daarin komen de punten terug over energiediplomatie en hoe je het bedrijfsleven kunt helpen om langdurige contracten af te sluiten.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Voorzienings- en leveringszekerheid energie'. Deze is op 8 mei 2024 met de Kamer gedeeld. In de Kamerbrief is de toezegging afgedaan met deze passages: 'Beleid gericht op (het vergroten van het aandeel van) langetermijncontracten is daarom niet doelmatig en werkt mogelijk zelfs verstorend. In plaats daarvan zijn geschiktere instrumenten om betaalbaarheid en leveringszekerheid te borgen volgens de onderzoekers het inbouwen van reservecapaciteit (reserve aanlandings- en/of opslagcapaciteit) in het systeem om hoge prijzen te voorkomen en het steunen van huishoudens bij hoge prijzen. Deze instrumenten maken reeds onderdeel uit van het huidige beleid van het kabinet of zijn in het recente verleden incidenteel ingezet (bijvoorbeeld prijsplafond). Vooral goed gevulde gasopslagen zijn een belangrijk instrument voor het opvangen van verstoringen en het borgen van de leveringszekerheid. Beleid gericht hierop is daarom voor het kabinet een belangrijke prioriteit.' en 'Ik wijs er hierbij op dat de onderzoekers van Strategy& constateren dat het aandeel langetermijncontracten dat wordt afgesloten door marktpartijen toeneemt, ook door marktpartijen met afnemers in Nederland die daarvan profiteren. In Europees verband nemen Nederlandse partijen ook actief deel aan het Europese inkoopplatform voor gas (Aggregate EU). Via dit platform kunnen sinds dit jaar ook middellangetermijnproducten worden aangeboden over een periode van vijf jaar. De

datum 19 mei 2026

blad 16

Europese Commissie doet daarnaast onderzoek of er bij marktpartijen ook behoefte aan bestaat dat via het platform ook producten voor nog langere termijn worden aangeboden.

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

30) [Toezegging Resultaten onderzoek impact huursector beëindigen van salderingsregeling ook naar Eerste Kamer \(36.611\) \(T03949\)](#)

Kamerlid: Crone (GroenLinks-PvdA)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene Groei zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Crone (GroenLinks-PvdA), toe met de minister van VRO af te spreken dat de conclusies van het onderzoek naar de impact voor huurders van het beëindigen van de salderingsregeling ook naar de Eerste Kamer zal worden gestuurd.

Reactie minister KGG: Deze toezegging ligt bij het ministerie van VRO. Zij hebben het onderzoek reeds met de Kamer gedeeld.

Ambtelijk advies: Het onderzoek naar de impact voor huurders van het beëindigen van de salderingsregeling is op 30 mei 2025 met de Tweede Kamer gedeeld. Deze is niet, zoals toegezegd, aan de Eerste Kamer aangeboden.

Toezegging handhaven als **openstaand**, omdat het onderzoek niet naar de Eerste Kamer is gestuurd. De Kamerbrief wordt wederom opgevraagd, waarna de commissie kan besluiten over de status van de toezegging. De deadline verplaatsen naar 1 juli 2026.

31) [Toezegging Gesprek Milieu Centraal verbeteren informatievoorziening \(36.611\) \(T03950\)](#)

Kamerlid: Holterhues (ChristenUnie)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene Groei zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Holterhues (ChristenUnie), toe nogmaals in gesprek te gaan met Milieu Centraal over wat er nog extra kan worden gedaan aan de informatievoorziening, zodat huishoudens de kennis en de mogelijkheden hebben om zelfopgewekte energie zo efficiënt mogelijk te gebruiken.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Stand van zaken energiemarkt voor consumenten (Eerste Kamer)'. Deze is op 18 december 2025 met de Kamer gedeeld. De toezegging is afgedaan met de volgende passage uit de Kamerbrief: "*In het voorjaar heeft het kabinet de Eerste Kamer toegezegd om te kijken naar een voorlichtingscampagne voor het verhogen van het eigenverbruik van opgewekte zonnestroom. Conform deze toezegging is in september de campagne 'In het zonnetje' van Milieu Centraal gelanceerd, met als doel om zonnepaneeleigenaren praktische handvatten te bieden om het verbruik van de eigen opgewekte zonnestroom te verhogen.*"

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

32) [Toezegging Gesprek ACM en sector over of mkb'ers expliciet kunnen worden toegevoegd aan de reikwijdte van amendement-Vermeer \(36.611\) \(T03951\)](#)

Kamerlid: Panman (BBB)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene Groei zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Panman (BBB), toe in gesprek te gaan met de ACM en de sector over of "huishoudens en micro-ondernemingen" zoals opgenomen in de bepaling van het amendement-Vermeer dusdanig kan worden aangepast dat mkb'ers expliciet worden

datum 19 mei 2026

blad 17

toegevoegd aan de reikwijdte van de bepaling van het amendement, omdat dit anders mogelijkwerijs tot onduidelijkheid zou leiden.

Reactie minister KGG: Onderhanden. Naar verwachting wordt deze toezegging in Q2 2026 afgedaan.

Ambtelijk advies: Toezegging als 'openstaand' handhaven en deadline verschuiven naar 1 juli 2026.

33) [Toezegging Gesprek waterstofsector \(36.378\) \(T03952\)](#)

Kamerlid: Panman (BBB)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene Groei zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Panman (BBB), toe in gesprek te gaan met de waterstofsector in het eerste kwartaal van 2025 om te kijken wat er aan investeringsbeslissingen op tafel ligt, hoe het gaat, waar partijen tegenaan lopen en wat de minister kan doen, om die ontwikkeling in Nederland verder te helpen.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Voortgang waterstofbeleid'. Deze is op 14 juli 2025 met de Tweede Kamer gedeeld. De toezegging is afgedaan met de volgende passage op pagina 9 uit de Kamerbrief: 'Aan het Eerste Kamerlid Panman is toegezegd om in het eerste kwartaal van 2025 met de sector in gesprek te gaan over investeringsbeslissingen in infrastructuur, met name over de rolverdeling tussen publieke infrastructuurbedrijven en private partijen bij de ontwikkeling van importinfrastructuur. Samen met de ACM, in haar rol als beoogd toezichthouder op waterstofinfrastructuur, vinden doorlopend gesprekken plaats met private partijen die mogelijk willen investeren in importinfrastructuur voor waterstof en derivaten. Die gesprekken zijn gericht op het wegnemen van onzekerheden over Europese regelgeving bij het nemen van investeringsbeslissingen, of het verkennen van (Europese) financieringsopties.'

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

34) [Toezegging Inspanningen rondom marktverhoudingen \(36.378\) \(T03953\)](#)

Kamerlid: Crone (GroenLinks-PvdA)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene Groei zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Crone (GroenLinks-PvdA), toe de uitkomsten van de analyse gedaan door Strategy& met betrekking tot de borging van publieke belangen in de energievoorziening te delen met de Kamerleden. Ook zal de minister tijdens de gesprekken die zij voert vragen naar de marktverhoudingen, competition engineering en de toegankelijkheid voor nieuwkomers om te kijken of het signaal ook tot haar komt, of het beeld wordt herkend en wat er vervolgens mee gedaan moet worden.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Decentrale ontwikkeling van het energiesysteem'. Deze is op 18 juni 2025 met de Kamer gedeeld. In de Kamerbrief wordt op pagina 13 verwezen naar dit congres: 'organiseert het Ministerie van Klimaat en Groene Groei een congres met als thema 'Concurrentie op de Nederlandse Energiemarkt: klaar voor een decentrale toekomst?'

Ambtelijk advies: Oordeel commissie.

35) [Toezegging Brief huidige kennis kosten en risico's carbonisatiewetgeving \(36.378\) \(T03957\)](#)

datum 19 mei 2026

blad 18

Kamerlid: Panman (BBB)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene groei zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Panman (BBB), toe een brief te sturen met de huidige kennis over de kosten en risico's met betrekking tot de carbonisatiewetgeving.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Voortgang waterstofbeleid'. Deze is op 14 juli 2025 met de Kamer gedeeld. De toezegging is afgedaan met de volgende passage op pagina 2 uit de Kamerbrief: "Het kabinet onderzoekt welke rol het Rijk, provincies, netbeheerders, en andere stakeholders kunnen spelen bij de ontwikkeling van regionale waterstofinfrastructuur. Daarnaast wordt op verzoek van Eerste Kamerlid Panman de mogelijkheid getoetst om per Ministeriele regeling nadere regels te stellen aan de voorwaarden waaronder een publiek infrastructuurbedrijf activiteiten met betrekking tot importinfrastructuur mag verrichten."

Ambtelijk advies: Oordeel commissie.

36) [Toezegging Brief RVO-kennisfunctie \(36.378\) \(T03958\)](#)

Kamerlid: Crone (GroenLinks-PvdA)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene Groei zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Crone (GroenLinks-PvdA), toe in een brief over het Landelijk Actieprogramma Netcongestie in april 2025 in te gaan op de RVO-kennisfunctie, netcongestie, en de vraag of energie delen daar wel of niet bij kan worden betrokken.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Voorzienings- en leveringszekerheid energie'. Deze is op 24 maart 2025 met de Kamer gedeeld. Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief op pagina 7 met paragraaf 2.2 Beter Benutten Bedrijven & Instellingen / Kennisfunctie.

Ambtelijk advies: Oordeel commissie

37) [Toezegging Doenvermogen thema bij dialoogsessie \(36.378\) \(T03959\)](#)

Kamerlid: Aerdt (D66)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene Groei zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Aerdt (D66), toe tijdens de dialoogsessie het 'doenvermogen' een belangrijke plek te geven en verbinding te leggen met het verdere werk aan de regelgeving.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Stand van zaken energiemarkt voor consumenten'. Deze is op 18 december 2025 met de Kamer gedeeld. De toezegging is afgedaan met de volgende passage op pagina 4 uit de Kamerbrief: 'Daarbij hebben verschillende consumentenorganisaties toegelicht welke impact de Energiewet heeft voor huishoudens, zoals bij de werving bij energiecontracten, de energierekening en het bereiken van consumenten die hulp kunnen gebruiken bij bijvoorbeeld het energiezuiniger maken van hun huis. Er is daarbij ook uitgebreid gesproken met de sector over de begrijpelijkheid van de energierekening.'

Ambtelijk advies:

De minister schrijft: "Tijdens de behandeling van de Energiewet op 3 december 2024 zegde de minister aan de Eerste Kamer toe een dialoogsessie te organiseren voor partijen die zich richten op huishoudelijke afnemers. Deze dialoogsessie heeft op 18 september jl. plaatsgevonden, waarmee deze toezegging is afgedaan."

Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

38) [Toezegging Gebruik Nederlandse term bij EMD-richtlijn \(36.378\) \(T03960\)](#)

Kamerlid: Crone (GroenLinks-PvdA)

datum 19 mei 2026

blad 19

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene Groei zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Crone (GroenLinks-PvdA), toe dat in het concept-implementationwetsvoorstel van de EMD-richtlijn de Nederlandse vertaling van de richtlijn zal worden gebruikt, zijnde: "de organisator van energie delen".

Reactie minister KGG:

In het concept wetsvoorstel wordt de term "organisator van energiedelen" gehanteerd. Deze term stond al in de consultatieversie en staat ook in de versie die voor advies aan de Raad van State is voorgelegd. Er wordt nu gewerkt aan het nader rapport. Naar verwachting zal het wetsvoorstel met daarin nog steeds deze term, de eerste helft februari bij de Tweede Kamer worden ingediend. Op dat moment is deze toezegging formeel afgehandeld. Deze toezegging is afgedaan in de vertaling op de versie die is geconsulteerd: Overheid.nl | Consultatie Wetsvoorstel ter implementatie van het EU Electricity Market Design-pakket. 'organisator van energiedelen' wordt aangegeven op o.a. pagina 2 en 3.

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

39) [Toezegging Gesprek maatschappelijke partijen verbeteringen omtrent begrijpelijkheid \(36.378\) \(T03961\)](#)

Kamerlid: Prins (CDA), Van Aelst-Den Uijl (SP), Holterhues (ChristenUnie)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene Groei zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Prins (CDA), Van Aelst (SP) en Holterhues (ChristenUnie), toe met maatschappelijke partijen in gesprek te gaan en te kijken naar de mogelijkheden om de begrijpelijkheid rondom de Energiewet te verbeteren.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Stand van zaken energiemarkt voor consumenten'. Deze is op 18 december 2025 met de Kamer gedeeld. De toezegging is afgedaan met de volgende passage op pagina 3 uit de Kamerbrief: "Onder de Energiewet wordt per 1 januari 2026 de eis gesteld om duidelijke en begrijpelijke taal te hanteren op de rekening. Energieleveranciers worden daarnaast verplicht om een samenvattend voorblad bij de energierekening te voegen. Op deze manier krijgen consumenten in één overzicht duidelijk te zien hoeveel energie ze hebben afgenomen en wat de kosten hiervan zijn. Gelijktijdig wordt ingezet op meer betrouwbare en onafhankelijke hulpmiddelen bij vragen over de energierekening."

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

40) [Toezegging Inzicht financiële balans tussen investering energiebesparing en andere klimaatmaatregelen \(36.600 XIII/36.600 XXIII/36.600 M\) \(T04024\)](#)

Kamerlid: Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene Groei zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Visseren-Hamakers (PvdD) toe, meer inzicht te geven in de financiële balans tussen investering in energiebesparing en andere klimaatmaatregelen. De minister zal dit schriftelijk doen, mogelijk bij de Voorjaarsnota 2025.

Reactie minister KGG: Onderhanden. Naar verwachting wordt deze toezegging in Q2 2026 afgedaan.

Ambtelijk advies: Toezegging als 'openstaand' handhaven. Deadline verschuiven naar 1 juli 2026.

41) [Toezegging Doelmatigheid en doeltreffendheid van investeringen in kernenergie meenemen bij systeemstudie. Bij voortgangsbrief zomer hierover informeren \(36.600 XIII/36.600 XXIII/36.600 M\) \(T04025\)](#)

datum 19 mei 2026

blad 20

Kamerlid: Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene Groei zegt de Kamer, naar aanleiding van een motie van het lid Visseren-Hamakers (PvdD) toe, de doelmatigheid en doeltreffendheid van investeringen in kernenergie mee te nemen bij de systeemstudie. De minister zal de Kamer hierover informeren in de voortgangsbrief die rond de zomer van 2025 naar de Kamer zal worden gestuurd. (Deze motie is niet door de Kamer aangenomen.)

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met de 'Voortgangsbrief nieuwbouw kernenergie oktober 2025'. Deze is op 17 oktober 2025 met de Kamer gedeeld. De toezegging is afgedaan met de volgende passage op pagina 4 uit de Kamerbrief, dit volgt uit de systeemstudie van TNO die bijgevoegd is bij de brief: 'Het kabinet concludeert dat kernenergie, ook vanuit het perspectief van systeemkosten en milieu impact, een verantwoorde keuze is. Gezien de breedte van de uitgevoerde gevoeligheidsanalyses door TNO acht het kabinet deze conclusie bovendien robuust onder uiteenlopende omstandigheden.'

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

- 42) [Toezegging Bij voortgangsbrief ingaan op regionale en internationale verschillen en kwantitatieve data m.b.t. netcongestie \(36.600 XIII/36.600 XXIII/36.600 M\) \(T04026\)](#)

Kamerlid: Petersen (VVD), Baumgarten (JA21)

Samenvatting: De minister van Klimaat en Groene Groei zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Petersen (VVD) en Baumgarten (JA21), toe bij de voortgangsbrief de kwantitatieve gegevens op te nemen die ingaan op de regionale verschillen in Nederland en de concurrentiepositie van Nederland ten opzichte van andere landen betreffende netcongestie.

Reactie minister KGG: Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'voortgang aanpak netcongestie'. Deze is op 2 april met de Kamer gedeeld. De toezegging is afgedaan met de passage op pagina 2 uit de Kamerbrief onder het kopje 'toezegging aan de Eerste-Kamerleden Petersen (VVD) en Baumgarten (JA21) over regionale verschillen en de concurrentiepositie van Nederland betreffende netcongestie (T04026)'.

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.

Uit de Kamerbrief van 2 april 2026 de volgende passage:

"Toezegging aan de Eerste-Kamerleden Petersen (VVD) en Baumgarten (JA21) over regionale verschillen en de concurrentiepositie van Nederland betreffende netcongestie (T04026) Aan de Eerste Kamerleden Petersen (VVD) en Baumgarten (JA21) is toegezegd schriftelijk in te gaan op de regionale verschillen in Nederland en de concurrentiepositie van Nederland ten opzichte van andere landen betreffende netcongestie. In vrijwel heel Nederland is op dit moment sprake van netcongestie en komen bedrijven en instellingen die een aanvraag doen op een wachtrij. Dit heeft uiteraard invloed op hun groei-, verduurzamings- en vestigingsambities. Wanneer deze partijen kunnen worden aangesloten is afhankelijk van wanneer de netuitbreidingen voor het oplossen van de knelpunten in het net gereed zijn of wanneer er door alternatieve oplossingen rondom betere benutting van het net ruimte gevonden wordt. De capaciteitskaart van Netbeheer Nederland laat per regio zien wanneer de belangrijkste knelpunten verholpen zullen zijn en geeft daarmee inzicht in de regionale verschillen. Ook in andere Europese landen is sprake van wachtrijen voor het verkrijgen van een aansluiting op het elektriciteitsnet, met name voor projecten met duurzame opwek en opslag maar ook grote vermogensvragen aan de afname kant voor bijvoorbeeld elektrolyzers en datacenters. Landen waar dit speelt zijn onder andere Italië, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. Hoewel de

datum 19 mei 2026

blad 21

problematiek deels vergelijkbaar is met Nederland, is deze ook anders. Zo speelt in Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen dat de (duurzame) opwek zich op grotere afstand bevindt van de vraag naar elektriciteit. De congestie bevindt zich dan met name in lange afstand hoogspanningsverbindingen. Veel van deze aanvragers in het buitenland wachten dan ook op een aansluiting op het netwerk van de landelijke netbeheerder; wachtlijsten op het net van de regionale netbeheerders, zoals in Nederland het geval is, zijn momenteel nog minder veelvoorkomend in deze landen. Binnen de Europese Unie blijven we informatie uitwisselen met andere landen waarbij deze landen kunnen leren van onze problematiek en de oplossingen en wij mogelijk kunnen leren van de beleidsacties van een andere landen. Ook het recent gepubliceerd Grids Package van de Europese Commissie helpt om deze problematiek in gezamenlijkheid aan te pakken en van elkaar te leren.”

43) **[Toezegging Instructieregels amendement-Erkens \(36.387\) \(T03939\)](#)**

Kamerlid: Van Strien (PVV), Aerdts (D66)

Samenvatting: De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Aerdts (D66) en Van Strien (PVV), toe om in het eerste kwartaal van het aankomende jaar met instructieregels te komen met betrekking tot amendement-Erkens. De aanwijsbevoegdheid kan dan alleen ingezet worden als de betaalbaarheid ook gewaarborgd is. Ook de inhoud van deze plenaire vergadering, zal uiteindelijk meegenomen worden in de uitwerking van de instructieregels.

Reactie minister VRO: De instructieregels betaalbaarheid voor eindgebruikers zijn uitgewerkt in paragraaf Betaalbaarheid voor huishoudens in de wijk (2.7.5) van het Ontwerpbesluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie ([36.387, TK, 49](#)).

Ambtelijk advies: Toezegging als 'voldaan' aanmerken.